

מסורת הש"ס

(6) ומשנה שהמשיח יבין... (7) ויהי עמו... (8) ויהי עמו... (9) ויהי עמו... (10) ויהי עמו...

תורה אור השלם

- 1. הבקרא אור וראשי... 2. ובקראו בקר יורה... 3. ויקראו אליהם לאור... 4. הללוהו שמש וירח... 5. הללוהו כל מלאכיו... 6. לאור יקום רוצח...

גליון הש"ס

נבי ויחי אומרי לילה... חייט פתחו פיה מן... פניו התיבה וספני... הלוהם עין יוחל לא...

הנהגות מור"י

לנדא (6) נביא נתקן ענינו... האור, אין זה לא משנה ולא... בריתה (יש"י לתימ).

מוסף רש"י

בעולם יבנס אדם בכי טוב ורצא בכי טוב... עבוד תתה ורחמיה יתן... כמלון ולא ימקין דע...

אור לארבעה עשר פרק ראשון פסחים ב.

אור לארבעה עשר גרסי: (לאור הני. בגמרא (דף טו): מפרש טעמא: נודקין. שלא יעבור עליו ככל יראה וכן יתנא: וכמה אמרו. לקמן במתניתין: שמי שזרע. של תבואה הסדוקה במתקף של יין לרדך לבדוק זביהא. אמהי שאמרו כל מקום שאין מבטיסין בו חמץ אין לרדך לבדוק למטה הורכבו לבדוק ומפרש לא אמרו אלא במתקף שמבטיסין בו חמץ כגון מתקף שמתקפח ממנו יין לשולחנו ופעמים שהשמש עומד למזוג יין ופשו צידו וכשהיין בלה נכנס למתקף להביא יין: שמי שזרע על פני כל המתקף. בגמ' (דף טו): מפרש מאי היא: שמי שזרע השילונטו כו'. מפרש בגמ' (דף טו): גמ' ה"ג קא סלקא דעסק מאן דאמר נגדי נגדי ממש. כשזרע השמר שמרית של י"ד: מאן דאמר ליני ליני ממש לא גרסי'. דהא ודאי ליני הוא ממש: הבקרא אור. קס"ד דה"ק ולבקר דהיינו אור כלומר ששמו אור והשמים שלוחו: מי כפיס האור בקר. דלשמע ולאור דהיינו בקר דמימני לומר דאור שם דבר הוא וקרי לבקרא אור: הבקרא אור כפיס. האי אור לאו שם דבר הוא אלא הבקרא האיר והשמים שלוחו כמאן דאמר לפרא נהר ולפי דרכו למתן הכתוב דרך ארץ מתחיל יוסף יהודה על פניו שאלו המורה כרבי יתנהו כפיס האור שזרעו על פניו שיהיה עליו חמץ ויתחיל לרדך לבדוק ולבקר דהיינו שם דבר אור כפיס. מי כפיס אור בקר דהיינו שם דבר אור כפיס. מי כפיס אור בקר דהיינו שם דבר אור כפיס. מי כפיס אור בקר דהיינו שם דבר אור כפיס. מי כפיס אור בקר דהיינו שם דבר אור כפיס.

אור

לארבעה עשר בודקין את החמץ לאור הנהר כל מקום שאין מבטיסין בו חמץ אין צריך בדיקה ובמה אמרו ב' שורות במתקף מקום שמבטיסין בו חמץ בית שמאי אומרים ב' שורות על פני כל המתקף ובית הלל אומרים שתי שורות החיצונות שהן העליונות: גמ' מאי אור רב הונא אמר נגדי ורב יהודה אמר ליני קא סלקא דעתך דמאן דאמר נגדי נגדי ממש ומאן דאמר ליני ליני ממש מיתביה יבקר אור והאנשים שולחו אלמא אור יומא הוא מי כתיב האור בקר הבקרא אור כתיב כמאן דאמר צפרא נהר וכדרב יהודה אמר רב דאמר רב יהודה אמר רב י' לעולם יבנס אדם בכי טוב ויצא בכי טוב מיתביה ובאור בקר יורה שמש אלמא אור יומא הוא מי כתיב אור בקר ובאור בקר כתיב והכי קאמר ובאור בקר בעולם הזה כעין זריחה שמש לצדיקים לעולם הבא מיתביה יוקרא אליהם לאור יום אלמא אור יומא הוא הכי קאמר ל' למאיר ובא קראו יום אלא מעתה ולחשך קרא לילה למחשך ובא קרא לילה והא קיימא לן דעד צאת הכוכבים יומא הוא אלא הכי קאמר קרייה רחמנא לנהורא ופקריה אמצותא דיממא וקרייה רחמנא לחשוכא ופקריה אמצותא דלילה מיתביה הללוהו כל כוכבי אור אלמא אור אורתא הוא הכי קאמר הללוהו כל כוכבים המאירים אלא מעתה כוכבים המאירים הוא דבעו שבוחי שאינן מאירין לא בעו שבוחי והא כתיב הללוהו כל צבאיו אלא הא קמ"ל דאור דכוכבים נמי אור הוא למאי נפקא מינה לנודר מן האור (דרתנן) והנודר מן האור אסור באורן של כוכבים מיתביה לאור יקום רוצח יקטל עני ואביון ובלילה יהי כנגב הא

אור לארבעה עשר בודקין את החמץ פ"ה שלא לעבור עליו ככל יראה וכן יתנא: וכמה אמרו. לקמן במתניתין: שמי שזרע. של תבואה הסדוקה במתקף של יין לרדך לבדוק זביהא. אמהי שאמרו כל מקום שאין מבטיסין בו חמץ אין לרדך לבדוק למטה הורכבו לבדוק ומפרש לא אמרו אלא במתקף שמבטיסין בו חמץ כגון מתקף שמתקפח ממנו יין לשולחנו ופעמים שהשמש עומד למזוג יין ופשו צידו וכשהיין בלה נכנס למתקף להביא יין: שמי שזרע על פני כל המתקף. בגמ' (דף טו): מפרש מאי היא: שמי שזרע השילונטו כו'. מפרש בגמ' (דף טו): גמ' ה"ג קא סלקא דעסק מאן דאמר נגדי נגדי ממש. כשזרע השמר שמרית של י"ד: מאן דאמר ליני ליני ממש לא גרסי'. דהא ודאי ליני הוא ממש: הבקרא אור. קס"ד דה"ק ולבקר דהיינו אור כלומר ששמו אור והשמים שלוחו: מי כפיס האור בקר דהיינו בקר דמימני לומר דאור שם דבר הוא וקרי לבקרא אור: הבקרא אור כפיס. האי אור לאו שם דבר הוא אלא הבקרא האיר והשמים שלוחו כמאן דאמר לפרא נהר ולפי דרכו למתן הכתוב דרך ארץ מתחיל יוסף יהודה על פניו שאלו המורה כרבי יתנהו כפיס האור שזרעו על פניו שיהיה עליו חמץ ויתחיל לרדך לבדוק ולבקר דהיינו שם דבר אור כפיס. מי כפיס אור בקר דהיינו שם דבר אור כפיס. מי כפיס אור בקר דהיינו שם דבר אור כפיס. מי כפיס אור בקר דהיינו שם דבר אור כפיס. מי כפיס אור בקר דהיינו שם דבר אור כפיס.

רבינו הגאון

אור לארבעה עשר בודקין את החמץ פ"ה שלא לעבור עליו ככל יראה וכן יתנא: וכמה אמרו. לקמן במתניתין: שמי שזרע. של תבואה הסדוקה במתקף של יין לרדך לבדוק זביהא. אמהי שאמרו כל מקום שאין מבטיסין בו חמץ אין לרדך לבדוק למטה הורכבו לבדוק ומפרש לא אמרו אלא במתקף שמבטיסין בו חמץ כגון מתקף שמתקפח ממנו יין לשולחנו ופעמים שהשמש עומד למזוג יין ופשו צידו וכשהיין בלה נכנס למתקף להביא יין: שמי שזרע על פני כל המתקף. בגמ' (דף טו): מפרש מאי היא: שמי שזרע השילונטו כו'. מפרש בגמ' (דף טו): גמ' ה"ג קא סלקא דעסק מאן דאמר נגדי נגדי ממש. כשזרע השמר שמרית של י"ד: מאן דאמר ליני ליני ממש לא גרסי'. דהא ודאי ליני הוא ממש: הבקרא אור. קס"ד דה"ק ולבקר דהיינו אור כלומר ששמו אור והשמים שלוחו: מי כפיס האור בקר דהיינו בקר דמימני לומר דאור שם דבר הוא וקרי לבקרא אור: הבקרא אור כפיס. האי אור לאו שם דבר הוא אלא הבקרא האיר והשמים שלוחו כמאן דאמר לפרא נהר ולפי דרכו למתן הכתוב דרך ארץ מתחיל יוסף יהודה על פניו שאלו המורה כרבי יתנהו כפיס האור שזרעו על פניו שיהיה עליו חמץ ויתחיל לרדך לבדוק ולבקר דהיינו שם דבר אור כפיס. מי כפיס אור בקר דהיינו שם דבר אור כפיס. מי כפיס אור בקר דהיינו שם דבר אור כפיס. מי כפיס אור בקר דהיינו שם דבר אור כפיס. מי כפיס אור בקר דהיינו שם דבר אור כפיס.

אדם לרדך למהר שיאב כפי טוב ויהא דנקט כניסה תחלה היינו משום דאורחא דגמרא למינקט הכי כמו מטפס ועולה ומתפס ויורד צפרא עושין פסין (דף כה.) דנקט עליה תחלה וצפ' כמה מדליקין (דף לד:) בין השמשות כהרף עין זה נכנס וזה יולא וקשה הא דריש רב יהודה הא דרשה גופה מקרא אחרינא דלא תלאו צפרא הכנס (דף טו.) וצפ' ואומר רשב"ל דלריש מרי קראי הבקרא אור לרדך לרע אחרת ואפי' היכא דליכא למיחש למינקט כגון אחי יוסף דהו"ו ו"א והטעם מפני הפחיתים וקרא דלא תלאו אלטרין לעירו ומפני המזיקין:

ובאור בקר בעייה הוה. פי' ר"ת דהיינו עד חצי היום כדמוכח צפ' תמיד נשחט (דף מה.) דעד ו' שעות נקרא בקר כעין זה והיה תחלה ורחמיה השמש דהיינו הנך החמה לצדיקים לעמוד לנח: והוא קיימא לן ער צאת הכוכבים יממא הוא. אומר ר"י דפשיטא ליה לגמרא דעד לנח הכוכבים יממא משום דמפקין בפי' דמטיילא (דף כ:) דמעלות השחר יום הוא דכתיב ואנחנו עושים צמלחה מעלות השחר עד לנח הכוכבים ואומר והיה לנו הלילה משמר והיום מצלחה ומיהם נמי מוכח דעד לנח הכוכבים יום הוא ולא קשה מההוא קרא לתנאי דפרק כמה מדליקין (דף לד:) ויהי. דקאלמר ר' יהודה משחשקת החמה כל זמן שפני מורה מזדמין ואיכא למאן דאמר התם שני חלקי מיל שהוא לפי הנראה שעה גדולה לפני לנח הכוכבים דלן אנו נקיפין בלח הכוכבים כדלמר התם לא כוכבים גדולים הנראין כיום ולא כוכבים קטנים הנראין בלילה אלא כיוונים: (בדלתנן) הנודר מן האור. מיהו היכא דלשון בני אדם המקרא מזליין אחר לשון בני אדם כדלמרין בערכין (ד' ע'ו.) גבי האומר משקל ידי עלי מדאורייתא קיבורה כולה נגדרים הלך אחר לשון בני אדם דהיינו עד האלילס:

אור לארבעה עשר בודקין את החמץ פ"ה שלא לעבור עליו ככל יראה וכן יתנא: וכמה אמרו. לקמן במתניתין: שמי שזרע. של תבואה הסדוקה במתקף של יין לרדך לבדוק זביהא. אמהי שאמרו כל מקום שאין מבטיסין בו חמץ אין לרדך לבדוק למטה הורכבו לבדוק ומפרש לא אמרו אלא במתקף שמבטיסין בו חמץ כגון מתקף שמתקפח ממנו יין לשולחנו ופעמים שהשמש עומד למזוג יין ופשו צידו וכשהיין בלה נכנס למתקף להביא יין: שמי שזרע על פני כל המתקף. בגמ' (דף טו): מפרש מאי היא: שמי שזרע השילונטו כו'. מפרש בגמ' (דף טו): גמ' ה"ג קא סלקא דעסק מאן דאמר נגדי נגדי ממש. כשזרע השמר שמרית של י"ד: מאן דאמר ליני ליני ממש לא גרסי'. דהא ודאי ליני הוא ממש: הבקרא אור. קס"ד דה"ק ולבקר דהיינו אור כלומר ששמו אור והשמים שלוחו: מי כפיס האור בקר דהיינו בקר דמימני לומר דאור שם דבר הוא וקרי לבקרא אור: הבקרא אור כפיס. האי אור לאו שם דבר הוא אלא הבקרא האיר והשמים שלוחו כמאן דאמר לפרא נהר ולפי דרכו למתן הכתוב דרך ארץ מתחיל יוסף יהודה על פניו שאלו המורה כרבי יתנהו כפיס האור שזרעו על פניו שיהיה עליו חמץ ויתחיל לרדך לבדוק ולבקר דהיינו שם דבר אור כפיס. מי כפיס אור בקר דהיינו שם דבר אור כפיס. מי כפיס אור בקר דהיינו שם דבר אור כפיס. מי כפיס אור בקר דהיינו שם דבר אור כפיס. מי כפיס אור בקר דהיינו שם דבר אור כפיס.